

למידה משמעותית במחוזות ירושלים ומנח"י

תהליכים של למידה משמעותית נעשו ונעשים במוסדות החינוך ובמחוז בירושלים ובמנח"י. העלון שלפניכם מציג הצצה לתהליכים בבתי ספר ובמרכז פסג"ה, תהליכים המעידים על חשיבה ולמידה משמעותיים, רלוונטיים ובעלי ערך בתחומים מגוונים. תהליכים מעניינים ויצירתיים היו גם בהצגת סטטוס ביצוע של תכניות העבודה המחוזיות. תוכלו לקרוא גם עליהם בעלון זה.

כיצד משפיעה מנהיגות המנהל על תהליכי ההוראה בכיתה? תקציר של מאמר בנושא זה יתאר וייתן דוגמאות מעשיות בנושא.

קריאה מהנה ומועילה.

דבר המפקחות הרפרנטיות

'כל למידה היא למידה משמעותית, שכן אם היא אינה משמעותית היא אינה יכולה להקרא למידה' (יורם הרפז).

הרחבה, העמקה והשבחה של תהליכי ההוראה עמדו ועומדים הראש סדר העדיפויות במחוזות ירושלים ומנח"י. לצורך כך נבחרו מספר מדריכות פדגוגיות בתחום הלמידה המשמעותית, תוך בניית מודל ייחודי: שני צוותים - לחינוך היסודי ולחינוך העל יסודי, המורכבים מנשים מקצועיות, המחוברות לשטח בתחומים שונים ועובדות בשיתוף פעולה הדוק עם המטה, הפיקוח, המדריכים המחוזיים והשטח.

כל אלו חברו, אספו, עיבדו ויצרו את העלון הראשון בסדרה, המהווה זרקור לעשייה חינוכית ברמת המטה, המחוז והשטח, ומיועד ללמידה משותפת. בעלון יוצגו תכנים ודוגמאות מתוך הנעשה במחוז, ידע אקדמי, נקודות לחשיבה ועוד.

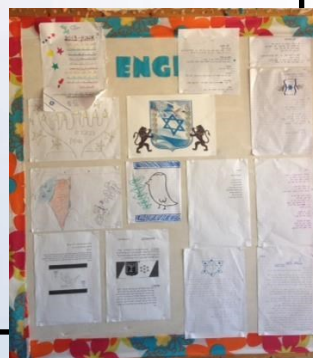
אנחנו מזמינות אתכם לקרוא, להתעשר, להאיר ולשלוח גם מפרי מעשיכם.

"כל אחד הוא אור קטן, וכולנו אור איתן"

אינה זלצמן ויפה ישר

סמלי המדינה בשיעורי אזרחות חט"ב דקל וילנאי

במסגרת לימודי אזרחות בכיתות ט' למדנו את סמלי מדינת ישראל. על מנת לגוון את שיטת ההוראה ולהפוך את התלמידים לפעילים יותר החלטתי לעשות זאת באמצעות העבודה, במהלכה התבקשו הילדים ליצור סמל, דגל והמנון של ישראל
ליאוניד שרמן - מורה לאזרחות

בית הספר קשת תלפ"ז ירושלים

השנה החלטנו לשים דגש על המתמטיקה, כאשר יש לנו שתי מטרות מנחות: למידה משמעותית שתחבב את המתמטיקה על התלמידים וקידום ההישגים. קיימנו "בית מארח" במתמטיקה מכיתה א'-ו', כל קבוצת ילדים יצרה חנוכייה מיוחדת ומתמטית. התלמידים, ההורים, המורים והמנהלת עבדו בהתרגשות ובחדווה. כולם נהנו מהפעילות והרגישו שתרמו ונתרמו ויצרו משהו מיוחד.
לירון גורדו - רכזת מתמטיקה

יום המורה הוא חג ישראלי חדש המצוין בכ"ג בכסלו **כיום הוקרה והערכה למורות ולמורים** על עבודתם בחינוך דור העתיד והצדעה לעוסקים ולעוסקות במלאכת ההוראה. במרכז פסג"ה מנח"י נערכה פעילות ייחודית ליום זה.

לקריאה נוספת הקליקו

בית ספר "חן עפרה" לומדים (ב)מהשטח
 תכנית הטיולים בבית הספר בנוי בהלימה לתכניות הלימודים בתחומי הדעת. התלמידות לומדות את התכנים הרלוונטיים לפני היציאה לטיול ומכינות את ההדרכה בתחנות השונות בטיול.
להמשך קריאה הקליקו

רוצים להציע שם לעלון?
 רוצים לשתף בתכנים? בפעילויות?
 רוצים להגיב? להאיר? להעיר?
 אתם מוזמנים לשלוח אותם אל
[מדריכות למידה משמעותית - מחוזות ירושלים ומנח"י](mailto:l.mashmautit@gmail.com)
l.mashmautit@gmail.com

תמונה עם קריצה...

שתי הבעיות היחידות אותן אתה צריך לפתור כאשר אתה נוסע לירח הם איך להגיע לשם ואיך לחזור מהירח. אל תצא לדרך לפני שפתרת את שתי הבעיות. (ניל אמסטרונג)

השפעת מנהיגות מנהלים על שיפור ההוראה
מאמר מרתק עונה על שאלה חשובה זו ונותן דוגמאות מחיי היומיום בבית הספר.
הקליקו להמשך הקריאה

מפגשי הסטטוס להצגת ביצוע תכניות העבודה המחוזיות

במפגשי ימי הצגת הסטטוס נחשפנו לעשייה של מגוון תחומי דעת, כל אחד מהמציגים בחר בדרך יצירתית לספר ולשתף בתהליך המתרחש במחוז במסגרת תחום אחריותו; האזנו לתזמורת בית ספרית ולתכנית **המוסיקה** בביה"ס ובמחוז, שמענו כיצד מטמיעים את הוראת **העברית** דרך הל"ה משמעותיות, בחנו את תמונת מצב בהוראת **המתמטיקה** ברמה מוגברת והחשיבה לאן וכיצד. למדנו על הערכה חלופית בהוראת **האנגלית** ולסיום היינו עדים לתוצאות ניסויים שנעשים בתחום **המדעים**. כמו כן הוצגו נתוני החינוך החברתי, קל"ע, הכלה וייעוץ. סיימנו את שני ימי ההצגה בחשיבה פילוסופית על מטרת החינוך לאומניות. לאחר הצגת נתוני המחוז נערכו מעגלי שיח נפרדים לחינוך היסודי ולחינוך העל יסודי, בהנחיית מדריכות למידה משמעותית. לפניכם דוגמא למפגשי השיח השונים.

כיצד ניתן לזהות ולפתח את 6 תפקודי הלומד במאה ה 21, בעבודה בבתי הספר? מעגלי שיח בחינוך היסודי

שאלה זו העסיקה מפקחים ומדריכים מחזיים בחינוך היסודי, במסגרת מפגשי הצגת סטטוס. לצורך כך בנה צוות למידה משמעותית סדנא בנושא. הסדנא נפתחה בסרטונים מתוך **'המסע הווירטואלי ללמידה משמעותית'** המלווה את 'מסמך אבני הדרך ללמידה משמעותית' **שפה- גן יבנה, מתמטיקה-כפר כנא**. לאחר הצפייה בסרטונים זיהינו את 6 תפקודי הלומד בתוך הסרטונים בעזרת **הכלי הדיאלוגי**, ומיינו אותם עפ"י הפרמטרים בהם צפינו בסרטונים. לאחר מכן, שיקפנו את תמונת המצב בהוראת עברית ומתמטיקה בבתי הספר באמצעות דיאגרמת גשם (בתמונה) עפ"י נקודת מבטם של הנוכחים. ניתחנו את הדיאגרמה וסיכמנו בשיחה לגבי משמעות הכלי הדיאלוגי למורה בתכנון השיעור.

כתבו: מדריכות למידה משמעותית יסודי -
ציפי שאבי, תמי רוזוג, אורלי בניטה

חלופות בהערכה - מעגלי שיח בחינוך העל יסודי

תהליך הבנייה התכנון והיישום עלה מתוך שיח עם מפקחי העל יסודי ותוך תיאום הצרכים מהשטח. כדי ליצור למידה משותפת תוך מעורבות הלומדים נבנתה הסדנא בשיטת הג'יקסו.

הקבוצות עבדו בשלושה שלבים על חמישה כלים בחלופות בהערכה: עבודת חקר, פרזנטציה, למידה בשיטת ה-P.B.L, בלוג ותלקיט. הקבוצות דנו וחקרו מספר שאלות מהותיות: מהם מרכיבי כלי ההערכה? מה הייחודיות של הכלי? אלו תפקודי לומד הכלי מזמן? מהם שיקולי הדעת שנפעיל בבחירת החלופה? כיצד ילמדו את הנושא בקבוצות האם? כיצד יבואו לידי ביטוי השינויים בהיבט הארגוני, פדגוגי וסביבתי בעקבות השימוש בחלופות בהערכה? מה תפקידו של המפקח והמדריך בהובלת שינויים אלו בבית הספר?

לסיכום במליאה התייחסו המפקחים והמדריכים לתובנות שלהם מהתכנים ומהתהליך, וכמובן לשאלה מכאן - לאן?

כתבו: מדריכות למידה משמעותית על יסודי -
אתי דבש, מיכל סטולר, שקה דגני

